

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Předložil student: Ondřej Křivánek

Název: Slon africký (*Loxodonta africana*, Blumenbach 1797), rešerše literatury se zaměřením na paměť a učení

Vedoucí práce: RNDr. Jan Řezníček, Ph.D.

Ondřej Křivánek vypracoval v rámci své bakalářské práce podle mého názoru velmi kvalitní literární rešerši věnovanou různým aspektům biologie, ekologie a etologie slona afrického s důrazem na jeho kognitivní schopnosti a učení. Práce vychází z celkem 30 položek literatury uvedených v seznamu, z toho je 15 původních vědeckých článků a 3 knižní monografie psané v angličtině, zbytek tvoří česky psané vysokoškolské učebnice a populárně naučné přírodovědné knihy. Internetové stránky uvedené v seznamu nejsou většinou v textu práce citovány, byly použity zřejmě především jako zdroje obrázků.

Autor se hned na začátku přiznává k tomu, že jej sloni fascinují. Z textu práce je patrné, že se nejedná o pouhý naivně platonický obdiv, ale o seriózní odborný zájem. Ten je pro Ondřeje zřejmě silnou motivací k tomu, aby se ponořil i do studia původních vědeckých pramenů. I když autor neprezentuje výsledky vlastních pozorování, na kvalitě předložené práce se pravděpodobně pozitivně odráží jeho bohatá osobní zkušenost s volně žijícími slony, kterou dokládá řada krásných a zajímavých vlastních fotografií. Zároveň oceňuji jeho velmi dobrou schopnost vybrat ze suchých vědeckých textů zajímavé a málo známé informace, provádět jejich syntézu a formulovat je vlastními slovy. Práce je psána stručně, svižně a poutavě, je logicky členěná a přehledná. Přečetl jsem si ji opravdu se zájmem a věřím, že je zajímavá a srozumitelná pro laiky i pro hlubší zájemce o zoologii obratlovců.

Příložená výuková prezentace v programu PowerPoint je rovněž velice pěkná a smysluplně sestavená, drobné připomínky uvádím níže.

Podle mého názoru je předložená bakalářská práce výrazně nadprůměrná a velmi zdařilá. Nerad bych, aby autor usnul na vavřínech. Proto si mu dovolím vytknout následující prohřešky a nedostatky, které ale nesnižují celkový kladný dojem z posuzovaného spisu:

- V textu se místy vyskytují gramatické chyby, například ve shodě podnětu s přísudkem - např. "Aby se mladé samice tomuto chování naučili..." nebo chybné používání přivlastňovacích zájmen "Popsané skutečnosti mě inspirovaly k zaměření se na toto zvíře a k sepsání své bakalářské práce." apod. Počet gramatických chyb ale rozhodně nepřevyšuje obvyklý průměr.
- Často se citace v textu neshodují se seznamem literatury. Např. místo Gaisler (2007) má být Gaisler a Zima (2007), místo Evans et al. (2007) má být "Evand et Harris (2007)".
- Některé práce citované v textu chybějí v seznamu literatury - např. Veselovský (1977) - zřejmě kniha „Sloni a jejich příbuzní“, v seznamu je pouze Veselovský (1997) – „Slon“.
- U řady informací chybí v textu citace. V některých kapitolách dokonce není uvedena ani jedna citace (např. 4.1.2, 4.1.2.1 - 4.1.2.4 a 4.1.3).
- V seznamu použité literatury jsou drobné formální nedostatky. Ročníky časopisu jsou chybně uváděny jako čísla. U knih bych doporučoval uvádět počty stránek. U dvou prací je místo kompletního autorského kolektivu uveden jen první autor et al.
- V kapitole 2 – Analýza literatury je nestandardním způsobem citována literatura v textu. Je zbytečné dlouze opakovat názvy knih, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury.
- Obsah kapitoly 4.1.1.3 "Funkce mozku" podle mého názoru moc neodpovídá názvu.
- Kapitoly 4.1.3.1 "Zapamatování jednotlivců" a 4.1.3.2 "Sociální paměť" bych doporučoval spojit do jedné. Jsou velice krátké a obsahově se hodně překrývají, pouze vycházejí z prací různých autorů.
- Dokumentační hodnotu zařazených vlastních fotografií by zvýšilo, kdyby autor uváděl datum pořízení.
- Není dodrženo jednotné formátování latinských rodových a druhových jmen kurzívou.
- Doporučoval bych zrušit nadpis kapitoly 4 – „Výsledky“, vzhledem k tomu, že se jedná o literární rešerši a ne o vlastní výzkum.
- Přiloženou výukovou prezentaci by bylo vhodné okomentovat v textu práce a doplnit metodické poznámky pro učitele. Doporučil bych použít větší písmo základního textu a možná méně efektní animaci při nabíhání textu na snímek. Použitý typ animace na mě působí trochu rušivě a podle mého názoru ztěžuje soustředění na obsah textu. Sled a načasování animací je naopak perfektní.
- Na konec prezentace doporučuji doplnit zdroje obrázků a uvést jejich seznam i v tištěné verzi práce.

- Na snímku 2 ve výukové prezentaci je potřeba opravit velké písmeno „na Zemi“, protože se nejedná o podklad, ale o název planety. Na snímku 7 není jasné, o který rod vymřelého chobotnatce se jedná, doporučuji doplnit popis obrázku.

Z výše uvedeného je patrné, že by práci prospěla důslednější korektura. Podobné chyby jsou obvyklé v jakémkoli rukopise a lze je minimalizovat pouze pokud autor nechá vytištěnou práci před odevzdáním přečíst další pečlivě osobě, nejlépe rodinnému příslušníkovi.

Závěr

Chtěl bych tímto autorovi popřát hodně nadšení a energie do dalšího studia a především spoustu zajímavých a šťastných setkání s jeho oblíbeným africkým savcem. Předloženou práci jednoznačně **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.**

Otázky do diskuse při obhajobě:

1. Prosím, uveďte, které literární zdroje jste použil pro kapitoly, ve kterých neuvádíte žádné citace.
2. Máte už rozmyšlené téma své budoucí diplomové práce? Myslíte, že by bylo možné najít cestu, jak se výzkumu slona afrického ve volné přírodě věnovat prakticky?
3. Co Vás při setkání se slony ve volné přírodě nejvíce překvapilo?

V Praze, 25. dubna 2012

RNDr. Jan Mourek, Ph.D.